

Participatiekader beleidskader hernieuwbare energie

Gemeente Tynaarlo

Oktober 2019

Ambities en kaders

Gemeente Tynaarlo energieneutraal in 2030. Dat is de ambitie. Dit betekent dat we in de gemeente Tynaarlo een gelijke hoeveelheid energie opwekken uit hernieuwbare bronnen, als we in de gemeente Tynaarlo aan energie (warmte en elektriciteit) gebruiken. Deze ambitie is in 2015 vastgesteld in de duurzaamheidsvisie 'dorp van de toekomst'¹. Concreet betekent dit het opwekken van 1665TJ. Hierbij gaan we uit van 0% reductie in energieverbruik. In de nulmeting en de energiepotentiëstudie², uitgevoerd door het adviesbureau Bosch & Van Rijn, wordt de inschatting gemaakt dat deze ambitie, onder de huidige technologie, voor onze gemeente stevig, maar realistisch is. Deze ambitie is daarom het uitgangspunt voor het beleidskader hernieuwbare energie.

Uit dezelfde energiepotentiëstudie blijkt dat een mix van hernieuwbare energiebronnen nodig is om onze ambitie te realiseren. Daarom sluiten we op voorhand niet een bepaalde energiebron uit. Een aantal energiebronnen blijken in onze gemeente niet rendabel. De meest kansrijke energiebronnen zijn zon op dak, grootschalige zonneparken, grote windmolens en kleine windmolens. Tijdens het participatieproces richten we ons in het bijzonder op deze vormen van hernieuwbare energie.

Bestaande wet- en regelgeving geeft aan waar juridisch beperkingen liggen om deze ambitie ruimtelijk vorm te geven. Dat geeft duidelijkheid. Het zorgt ervoor dat we beschermen wat het waard is te beschermen. Deze beperkingen en belemmeringen zijn meegenomen in de potentiëstudie uitgevoerd door Bosch & Van Rijn. Deze beperkingen vormen het juridische kader waarbinnen we het beleidskader hernieuwbare energie vorm gaan geven.

Participatie, waarom doen we dat?

Er valt iets te kiezen. Binnen het juridische kader is ruimte om beleid te formuleren over *hoe* we invulling willen geven aan de gestelde ambitie. Dit nieuw te ontwikkelen beleid noemen we het beleidskader hernieuwbare energie. Het beleidskader bevat de randvoorwaarden waaraan de inpassing van opwek van hernieuwbare energie moet voldoen. Zowel ruimtelijk-landschappelijk: hoe passen we de energietransitie zo acceptabel mogelijk in de leefomgeving van onze inwoners? Alsook financieel-maatschappelijk: hoe zorgen we dat we (economische) kansen die de energietransitie voor onze inwoners met zich meebrengt, zoveel als mogelijk benutten?

¹ Gemeente Tynaarlo: *Duurzaamheidsvisie 'dorp van de toekomst'* (2015).

² Bosch & Van Rijn: *Nulmeting en potentiëstudie hernieuwbare energie in Gemeente Tynaarlo* (2019).

Naar het antwoord op deze *hoe-vragen* gaan we samen met onze inwoners, bedrijven en (maatschappelijke) organisaties op zoek. Samen, omdat we uitgaan van de lokale kennis die er is binnen onze gemeente. Inwoners zijn expert over de plek waar ze wonen, bedrijven en (maatschappelijke) organisaties brengen veel kennis en ervaring mee. Als we deze expertise samenbrengen in het beleidskader hernieuwbare energie, heeft dat veel meerwaarde. Een participatieproces is daarvoor een middel. Dit participatiekader geeft daarvoor de nodige sturing en handvaten.

Voor het participatieproces nemen we vijf maanden de tijd (van januari 2020 tot mei 2020). Het college is verantwoordelijk voor het proces, de projectleiding ligt binnen de ambtelijke organisatie, en we zetten externe expertise in op proces en inhoud waar nodig.

Het doel

Het doel van dit participatieproces is drieledig: meeweten, meepraten en meedenken.

Meeweten: We nemen inwoners, bedrijven en (maatschappelijke) organisaties mee in wat er speelt. We delen actief de kennis die we hebben, en zetten in op een open proces.

Meepraten: We willen door middel van participatie het draagvlak voor dit beleid vergroten, en kiezen daarom voor methodes waardoor inwoners, bedrijven en (maatschappelijke) organisaties mee kunnen praten.

Meedenken: Daarnaast willen we door middel van participatie de kwaliteit van het beleidskader verhogen. Daarom kiezen we naast de brede participatiemethodes, ook voor een methode waarin we zorgvuldig geselecteerde groepen vragen, goed geïnformeerd mee te denken over de inhoud van het beleidskader hernieuwbare energie.

Rolverdeling

Het college heeft het initiatief genomen voor het opstellen van een beleidskader hernieuwbare energie om op die manier invulling te geven aan de, in 2015 vastgestelde, ambitie.

In de fase van beleidsvorming praten en denken inwoners, bedrijven en (maatschappelijke) organisaties mee.

Het college stelt een eerste versie van het beleidskader op. Deze versie wordt aan de raads werkgroep duurzaamheid en de adviesraad platteland en kleine kernen voorgelegd ter advisering. De volgende stap is het opstellen van het concept-beleidskader hernieuwbare energie.

Het concept-beleidskader wordt, na de ter inzage legging, ter vaststelling aan de raad aangeboden. De uiteindelijke besluitvorming over het beleidskader hernieuwbare energie vindt plaats in de gemeenteraad.

Wie doen mee?

We zoeken actief naar de mening van inwoners, bedrijven en (maatschappelijke) organisaties. Dit doen we door gelegenheid te creëren om elkaar te ontmoeten. We gaan naar de dorpen, en betrekken individuele inwoners. Fysiek én digitaal.

De energie-adviesgroepen stellen we zorgvuldig samen. We gaan uit van twee adviesgroepen, één voor het financieel-maatschappelijke spoor, en één voor het ruimtelijk-landschappelijke spoor. Beide groepen hebben maximaal 15 deelnemers. We nodigen hiervoor gericht en open uit, onder andere tijdens de brede participatieactiviteiten. We bewaken dat de samenstelling van deze groepen een zo goed mogelijke afspiegeling is van

inwoners, bedrijven en (maatschappelijke) organisaties, en dat er voldoende kennis aanwezig is.

Koppeling participatie Omgevingsvisie

Deels gelijklopend met het participatieproces van het beleidskader hernieuwbare energie, loopt de participatie rondom het ontwikkelen van de Omgevingsvisie. Voor het participatieproces voor het opstellen van het beleidskader hernieuwbare energie wordt zoveel mogelijk aangesloten bij het participatieproces voor het opstellen van de Omgevingsvisie³.

Activiteiten

Om het draagvlak voor het beleidskader hernieuwbare energie te vergroten en de kwaliteit van het beleidskader te verhogen, zetten we in op de volgende activiteiten:

Bijeenkomsten

We gaan voor een open proces, waarbij het eerlijke verhaal voorop staat. We trekken in het participatieproces zoveel mogelijk op met het participatieproces van de Omgevingsvisie. We treden richting inwoners eenduidig naar buiten. Dit betekent dat het onderwerp hernieuwbare energie, één van de onderwerpen is tijdens de themabijeenkomsten en de kerngerichte bijeenkomsten.

³ Om goed voorbereid te zijn op de Regionale Energie Strategie 1.0. en de verwachte deadlines voor de oplevering deze RES 1.0., vraagt het beleidskader Hernieuwbare Energie een versnelling ten opzichte van de Omgevingsvisie.

Aanvullend denken we aan het organiseren van bijeenkomsten specifiek gericht op hernieuwbare energie, bijvoorbeeld aan het organiseren van inspiratie- en kenniscafés. Laagdrempelige oplopen in een café of soortgelijke setting, waarbij inwoners en raadsleden worden meegenomen in onderwerpen rondom de energietransitie.

E-participatieplatform

Om een zo breed mogelijke doelgroep te bereiken, zetten we aanvullend op de bijeenkomsten ook het e-participatieplatform in, dat is ontwikkeld ten behoeve van het proces rondom de Omgevingsvisie. Het platform biedt inwoners op een laagdrempelige manier de mogelijkheid om mee te denken over de wijze waarop de energietransitie in de directe leefomgeving kan worden ingepast.

De mening van de straat

We vinden het belangrijk dat inwoners, ook als ze zelf niet actief op zoek gaan naar het gesprek, hun mening geven over het beleidskader hernieuwbare energie. We zien daarnaast meerwaarde in kennisuitwisseling tussen het onderwijs en de gemeente. We willen dit koppelen en denken aan een project waarbij studenten actief de straat opgaan om de mening van mensen te horen en het verhaal achter de mening op te halen. We gaan in gesprek met de noordelijke onderwijsinstellingen om hierin de mogelijkheden te verkennen.

Ontwerpateliers hernieuwbare energie

Samen met individuele inwoners, inwonersinitiatieven, belangenorganisaties (bijvoorbeeld het GBOT), maatschappelijke organisaties en experts willen we verder invulling geven aan de voorwaarden voor de inpassing van hernieuwbare energie. We denken hiervoor aan het organiseren van ontwerpateliers als verdieping op de bijeenkomsten van de omgevingsvisie.

Deze ontwerpateliers zetten we uit op twee sporen, een landschappelijk-ruimtelijke, en een financieel -maatschappelijke. Twee vaste groepen deelnemers (één landschappelijk-ruimtelijk, één financieel-maatschappelijk) komen 3-5 keer bij elkaar om tijdens de ateliers samen de contouren te schetsen van het beleidskader hernieuwbare energie. De uitkomsten van de andere participatie-activiteiten worden hierin meegenomen. De ontwerpateliers hebben een consulterende functie. De ontwerpateliers worden door een onafhankelijke procesbegeleider begeleid en ambtelijk ondersteund.

Inspraak concept-beleidskader hernieuwbare energie

Tijdens de formele inspraakperiode van zes weken organiseren we bijeenkomsten, waar inwoners kunnen reageren op het concept-beleidskader hernieuwbare energie. Reageren kan in die periode uiteraard ook op andere manieren (schriftelijk/digitaal).

Na verwerking van alle inspraakreacties volgt besluitvorming door het college en vaststelling door de raad.

Communicatie

We communiceren open, helder en begrijpelijk over het proces om te komen tot het beleidskader hernieuwbare energie. We vertellen het eerlijke verhaal. We vertellen waar we als gemeente (voor) staan, met welke regionale en landelijke ontwikkelingen we rekening moeten houden, en hoe we daar samen vorm aan kunnen geven. We communiceren over de stappen die we nemen, waar we staan in het proces, en welke resultaten we al hebben gehaald.

Hiervoor maken we gebruik van vier communicatiekanalen: (1) De gemeentepagina, (2) de gemeente-website: www.tynaarlo.nl, (3) de website voor de omgevingsvisie: www.typischtynaarlo.nl, en (4) Kenniscafés.

Via deze kanalen communiceren we over de te nemen en genomen stappen: waar staan we in het proces? Informeren we over bijeenkomsten: wanneer kan ik waarover meepraten? Geven we een terugkoppeling van de bijeenkomsten: wat is er gebeurd met mijn inbreng? En informeren we over besluitvorming: wat wordt wanneer vastgesteld?

januari

februari

maart

april

mei

**Kerngerichte bijeenkomsten
(grote kernen)**

Centrale vraag: energieneutraal
Tynaarlo: hoe doen we dat?

E-participatieplatform

Centrale vraag: Wat voor gevoel leeft er onder onze inwoners?

Dorpsbijeenkomsten (kleine kernen)

Centrale vraag: Zijn er ideeën om als dorp samen energie op te wekken?

De mening van de straat

Centrale vraag: Wat is het verhaal achter de mening over de energietransitie?

Kenniscafé's

Doel: Kennis verspreiden over de energietransitie

Energie-adviesgroep ruimtelijk-landschappelijk

Centrale vraag: Hoe passen we de hernieuwbare bronnen in binnen de Tynaarlose maat?

Energie-adviesgroep financieel-maatschappelijke

Centrale vraag: Hoe creëren we acceptatie en benutten we de kansen maximaal?

Meeweten & meepraten

Meedenken